

חידות לפרשת וזאת הברכה

הרב זאב וייטמן

ד. מי הוא הנחש שהפך לאריה,
ומי המקולל שהפך למבורך,
ולהיכן חברו של זה נעלם?

ה. אלו מאורעות היסטורים בתורה
נזכרות אצלנו בפרשת הברכה?

א. פרשתנו היחידה בתורה,
שלא כולה ע"י משה נאמרה.
מהיכן בדיוק - על כך חילוקי דעות,
ברש"י ואבן עזרא הן נמצאות.

ב. לברכות השבטים יש הקדמה,
ובסופן תמצא גם חתימה.
את ההקדמה קל להגדיר ולזהות,
קשה יותר את תחילת החתימה לגלות.
גם בעניין זה מגוון דעות -
ברש"י, רמב"ן ואב"ע הללו נמצאות.

ג. בברכת משה כבברכת יעקב,
שניים מהשבטים מופלים לטוב.
מעל ומעבר לכל האחים,
הללו בפרוט רב מבורכים.
מי הם אצל יעקב ומה הסיבה,
ומדוע אצל משה השתנתה הבחירה?

חלק חלק ונתחלק!

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

תשובות

א. רש"י (בפס' ה') מביא את מחלוקת חז"ל האם את שמונת פסוקי התורה האחרונים (פסוקים ה'-י"ב) כתב משה או יהושע: 'וימת שם משה - אפשר משה מת וכתב וימת שם משה? אלא עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע. ר' מאיר אומר אפשר ספר התורה חסר כלום (-בימי משה) והוא אומר (-למשה) 'לקוח את ספר התורה הזו?' אלא הקדוש ברוך הוא אומר ומשה כותב בדמע'.

האבן עזרא אומר שיהושע כתב כבר מפסוק א': 'ויעל משה - לפי דעתך, כי מזה הפסוק כתב יהושע כי אחר שעלה משה לא כתב, ובדרך נבואה כתבו'.

ב. ההקדמה בפסוקים ב'-ה'.

החתימה: לפי רש"י מפס' כ"ה (עד כ"ט) משה חוזר לברך את כל ישראל: 'ברזל ונחושת מנעלך - עכשיו הוא מדבר אל כל ישראל', לפי האבן עזרא מפס' כ"ו משה מברך את כל ישראל: 'אין כא-ל ישורון - שב לברך הכלל', וכן הרמב"ן מפרש שגם פס' כ"ה הוא מברכת אשר.

ג. יעקב האריך בברכות יהודה ויוסף, ומשה האריך בברכות לוי ויוסף.

ד. יעקב ברך את דן 'יהי דן נחש עלי דרך', משה ברכו 'דן גור אריה'. יעקב אומר לשמעון ולוי 'שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם...', משה לא מזכיר את שמעון ומברך את לוי באריכות.

ה. מעמד הר סיני 'ה' מסיני בא...', נסיון מסה ומי מריבה 'אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה', חטא העגל 'האומר לאביו ולאמו לא ראיתו', כיבוש סיחון ועוג 'ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד', סמיכת משה את יהושע 'כי סמך משה את ידיו עליו', יציאת מצרים 'לכל האותו והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו'.